

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1 (12)

2001-10-05

Dnr: 231-3146-99

Nytt beslut för naturreservatet

Ekillaåsen

Håbo kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syfte med reservatsbildningen
- Beskrivning av reservatet - grund för beslutet
- Reservatsföreskrifter
- Ärendets beredning
- Sändlista
- Bilagor

Till enligt
SÄNDLISTA

Bildande av naturreservatet Ekillaåsen i Håbo kommun och fastställande av skötselplan samt upphävande av tidigare reservatsbeslut om Ekillaåsen

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken, Ekillaåsen som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatets gräns anges på bifogad karta, bilaga C.

För att trygga ändamålet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 § § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under rubriken RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken skall gälla omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bestämmelser för naturvårdsförvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga A. Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att Håbo kommun skall vara förvaltare av reservatet.

Länsstyrelsen beslutar, med verkan från och med den dag detta beslut vinner laga kraft, med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken, att upphäva beslut om naturreservatet Ekillaåsen som Länsstyrelsen meddelade den 22 september 1970 (dnr IIIR11-196-70).

Beslutet skall kungöras i Uppsala läns författningssamling.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatet är att:

- bevara biologisk mångfald genom att vårda, återskapa och bevara värdefulla naturmiljöer, särskilt åsskogen och strandmiljön samt arter knutna till miljöerna;
- tillgodose behov av områden för friluftslivet;
- bevara en till stor del orörd rullstensås;
- bevara området för framtida forskning och undervisning.

Skötseln av naturreservatet skall leda till:

- att, en rullstensås och dess närmaste omgivningar med värden för naturvården och friluftslivet bevaras för framtiden samt det djur, växt och svampliv som finns inom området skyddas och sköts enligt skötselplanen,
- att, i den mån det inte strider mot bevarandeintressena, allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området befrämjas och underlättas, framförallt inom den stora badplatsen vid Kvarnviken.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (12)

2001-10-05

Dnr: 231-3146-99

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET - GRUND FÖR BESLUTET

Administrativa data

Naturreservatets benämning:	Ekillaåsen
Objektsnummer:	03-02-022
Kommun:	Håbo
Församling:	Yttergran
Fastigheter:	Ekilla 1:1 (del av) och 1:16. Även Ekilla 1:5 och 1:8 (fastighet utan gräns)
Markägare:	Håbo kommun, Vägverket och enskilda
Arrendator:	Thel, N. I.
Förvaltare:	Håbo kommun
Lägesbeskrivning:	Reservatet utgörs av Ekillaåsen, som skiljer Stora och Lilla Ullfjärden, ca 4 km N om Bålsta. Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga B.
Gräns:	Området omfattar land och vatten som markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga C. Gränsen i vattnet går i praktiken vid 3 meters djup, förutom vid Kvarnviken.
Area:	Totalt: ca 26,7 hektar, varav ca 22,5 ha land
Topografisk karta:	11 H Enköping SO
Ekonomisk karta:	117 29 Yttergran
Koordinat i rikets system:	x=6610600 y=1596300
Koordinat enligt naturvårdsregistret:	11 H 2J 06 14
Beteckning enligt Natura 2000:	SE0210230
Markslag / naturtyp:	Gammal åstallskog Medelåldrig åsblandskog med äldre

ca 2,8 ha

tallöverståndare	ca 9,7 ha
Medelåldrig grandominerad skog	ca 2,0 ha
Medelåldrig blandskog	ca 2,1 ha
Medelåldrig strandalskog	ca 1,2 ha
Brukad åkermark	ca 2,7 ha
Sötvatten	ca 3,5 ha
Öppen yta, sandstrand (badplats)	ca 2,0 ha
Öppen yta, bl a parkeringsplats	ca 0,7 ha

Naturtyper enligt

Natura 2000*:

Barrskogar på eller i anslutning till rullstensåsar	ca 16 ha
Alluviala lövskogar, som tidvis är översvämmade	ca 1,2 ha
Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation	ca 3,5 ha

* Naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Skyddsvärda arter:

Alisma wahlenbergii - småsvalting EU, IUCN, EN, §
Androsace septentrionalis - grusviva
Botrychium lunaria – låsbräken
Clitocybe vermicularis – stor vårtrattskevling DD
Geastrum pectinatum - kamjordstjärna
Phellinus pini – talticka
Sarcosoma globosum - bombmurkla VU, §

EU..... Arten ingår i EU:s art- och habitatdirektiv.

IUCN..... Arten är förtecknad i IUCNs globala rödlista

EN, VU, DD Arten är rödlistad i Sverige; EN = starkt hotad, VU = sårbar och DD = kunskapsbrist.

§ Arten är fridlyst i Sverige.

Geologi

Reservatet består av en till Uppsalaåsen hörande kraftig tvärrås, Ekillaåsen, som skiljer Stora och Lilla Ullfjärdarna från varandra. Ekillaåsen är mycket starkt markerad och består av en huvudås med tre tydliga åskullar. De två västra är 25-35 meter höga, medan den östra, som egentligen är en dubbel åskulle, är drygt 10 m hög. Kullarna har mot norr relativt flacka sluttningar med utdragna, spetsiga uddar. Den östra kullen har även en låg, flack udde mot öster. Sydsluttningen är däremot brant med talrika, tydliga strandlinjer. Den mellersta åskullens topp är hårt svallad och hyser ett flertal stora block. På nivån ca +20 m finns en tydlig strandvall.

Urberget består i området av en grå kvartsdiorit med lokala inslag av granodiorit. I den östra kanten av Kvarnviken passerar en morfologiskt väl framträdande sprickzon i riktningen NV. Detta är en vanlig sprickriktning inom Mälar- Stockholmsregionen. Dessa sprickor kan ha bildats vid den nord-sydliga sammanpressningen som skedde under sen svekofennisk tid, ca 1870 -1820 miljoner år sedan.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (12)

2001-10-05

Dnr: 231-3146-99

Åsen som ligger på urberget består av material som avlagrats av en isälv. Isälvsavlagringar utgörs av jordarter som transporterats, sorterats och avsatts av smältvatten från inlandsisen. Sedimenten kännetecknas av att materialet är rundat och sorterat efter kornstorlek.

När isen för omkring 10 000 år sedan drog sig tillbaka avsattes en serie åskullar till en mer eller mindre sammanhängande rullstensås. Isälven har vid Ekillaåsen tydligt avlänkats mot öster till följd av att berggrunden ligger högt omkring Edevi och nordväst därom. På så sätt har tväråsen bildats. Åsen bildades helt under vatten. Vid landhöjningen, som påbörjades när trycket från isen försvann och som fortfarande pågår, nådde åsen så småningom upp ur vattnet och utsattes för havsvågornas påverkan. Då bildades strandlinjens olika former.

Längst upp i reservatsområdets nordvästra hörn finns ett mindre område med svämsediment. Svämsediment bildas längs vattendrag vid översvämningar och består av kornstorlekarna sand till lera och är ofta uppblandad med växtrester.

Lilla Ullfjärden får till ca en tredjedel sitt tillflöde som grundvatten från de intilliggande kvartärgeologiskt intressanta åspartierna Granåsen och Bålstaåsen. Sjöns kemiska och fysikaliska egenskaper skiljer härmed från övriga Mälaren.

I Inventering av Uppsala läns åsar har Ekillaåsen och ett område söder om denna klassats som klass 1 (högsta klass).

Naturförhållanden

Trädvegetationen består huvudsakligen av talldominerad barrblandskog. Rena granbestånd finns dock på några platser, t ex nordväst och söder om badplatsen vid Kvarnviken. Inslag av björk är bitvis ganska rikt och utmed reservatsgränsen, längs stranden mot Ullfjärdarna, finns en smal albård. I området finns även äldre grustag som har vuxit igen av sig självt och är trädbevuxna idag. Skogen inom reservatet är flerskiktad med unga och medelåldriga träd blandade med ett stort inslag av äldre tallöverståndare. Från Dängdösudden och upp på åskrönet finns ett äldre, nästan rent tallbestånd. Under de äldre tallarna växer en tät ung succession av nya tallar upp.

Norr om den större parkeringsplatsen finns ett igenväxande, hagmarksområde. Delar av den före detta hagen har växt igen till gles tall-/björkskog med inslag av gran, rönn, sälg, häggmispel, enbuskar och nypon.

Allra längst österut, längs gångbron över Skälsund växer klibbal och knäckepil samt en del sälg och mycket hallon.

Inom reservatet finns sandstränder på tre platser. En stor vid Kvarnviken och två mindre i östra delen vid bland annat Djupvik.

Objektet har i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (1987) givits klass I, (högsta naturvärde), på grund av åsens geomorfologi, badplatserna, strövmöjligheterna och utsiktsplatserna. Den är även av riksintresse enligt naturvården, delvis på grund av Lilla Ullfjärdens intressanta egenskaper. Lilla Ullfjärden är även miljöskyddsområde. Hela Lilla Ullevifjärden är landskapsbildsskyddat. Området är även strandskyddat.

Djur-, växt- och svampliv

Floran på de skogsbeklädda delarna av åsen är inte anmärkningsvärd utan består av vanliga fältskiktsarter såsom rödven, kruståtel, vårfryle, ängskovall, smultron och örnbräken.

På öppna gräsytor i den igenväxande hagen norr om den större parkeringsplatsen finns en rik torrängsflora. Här växer t ex ängssvingel (dominerande), vårbrodd, darrgräs, fårsvingel, rödklint, liten blåklocka, rödkämpar, backsmörblomma, prästkrage, kärringtand, brudbröd och vanlig ögontröst.

Vid Djupvik finns ett litet torrängsparti med bland annat timjan, tjärblomster, liten blåklocka, småfingerört, låsbräken och grusviva. Torrängens yta har minskat under 1990-talet på grund av ökat slitage från bland annat motorfordon.

Vattenväxtfloran utmed stränderna är intressant och utgör en rest av en vegetationstyp som tidigare hade en större utbredning inom Ekoln men som nu försvunnit till följd av eutrofiering. Vegetationen består bland annat av blomvass, gul näckros, vattenpilört, nålsäv, trådnate, borstnate, gräsnate, hårsärv, höstlånke, hårslinga, hjulmöja, strandpryl och sylört. I Lilla Ullfjärden finns fyra ishavsrelikta arter kräftdjur. Även algfloran är intressant.

Den mest spektakulära vattenlevande arten i naturvårssammanhang är småsvalting som är en av länets ansvarsarter och ofta växer utmed rullstensåsars stränder. Det är en flerårig undervattensväxt vars blommor blommar under vattenytan. Småsvalting, *Alisma wahlenbergii*, återfinns på några ställen i Stora Ullfjärden och är endemisk för Östersjöområdet. Småsvaltingen är upptagen i Bernkonventionen bilaga 1, strängt skyddade växtarter och är en prioriterad art i EU:s art- och habitatdirektiv (Natura 2000). Småsvaltingen är således av högt internationellt bevarandeintresse.

I de täta granbestånden inom reservatet finns en av länets rikaste växtplatser för den sällsynta bombmurklan. Under 1999 räknades ca 1 200 fruktkroppar. Ytterligare några andra ovanliga svampar har påträffats i granbestånden, bland annat stor och liten vårtrattskevling *Clitocybe vermicularis*, *Clitocybe pruinosa* samt kamjordstjärna *Gaeastrum pectinatum* och fyrflikig jordstjärna *Gaeastrum quadifidum*.

Faunan och floran knutna till de äldre tallbestånden och tallöverståndarna har inte studerats närmare. En skyddsvärd art är dock påträffad i området, nämligen tallticka *Phellinus pini*.

Historisk och nuvarande markanvändning

Ullfjärdarna har under forntiden ingått i en vattenled som förbundit Ekillatrakten med Mälaren. Ekillåsen har allteftersom landet höjt sig gjort passagen mellan Stora och Lilla Ullfjärden allt trängre. Man kan därför tänka sig att platsen spelat viss roll som hamn eller kontrollplats liksom platserna vid Draget och Varpsundet, söder respektive norr om Ekillåsen.

Emellertid finns få spår av en sådan verksamhet. Vissa osäkra spår av mänsklig verksamhet – stensättningsliknande bildningar samt en terrassbildning – är upptagna i fornminnesregistret för Yttergrans socken. Åtminstone en av dessa bildningar, nr 30 registret, bedöms vara anlagd

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

7 (12)

2001-10-05

Dnr: 231-3146-99

och är troligen en förhistorisk grav vilken äger skydd enligt kulturminneslagens bestämmelser.

Reservatet utnyttjas av ett stort antal besökare för bad och annat rörligt friluftsliv. Markslitaget är bitvis påtagligt.

Jordbruksmarken är utarrenderad, och används för normalt jordbruk.

Jakt är inte tillåten. Fiske i vattnen utanför reservatet sköts av två fiskevårdsföreningar. Några byggnader finns inte förutom de som hör till badet.

Intressen för allmänheten

Vid landsvägen finns en parkering för ca 100 fordon, samt i söder en mindre parkering för ca 10 fordon. Till badet går såväl stigar som trappor och två mindre, körbara vägar (med vägbom). Inom området i övrigt finns ett stort antal stigar, bland annat passerar Upplandsleden.

Vid stora badplatsen (Kvarnviken) finns bryggor, livbåt, lekredskap, kiosk, omklädningsrum och toalett. Badmöjligheter finns också i östra delen vid bland annat Djupvik.

Eldning är endast tillåten vid i ordningsställda eldstäder. Tältning och uppställning av husvagn är förbjudet inom reservatet. Vidare är det förbjudet att framföra och lägga till med motorbåt samt medföra hund, katt eller annat djur inom badplatsområdena. Inom övriga delar av reservatet skall djur hållas kopplade.

Referenser

- Cederberg, B. & Löfroth, M. Red. 2000. Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Eriksson, K. G. & Ingmar, T. 1958. Inventering av Uppsala läns åsar. Länsstyrelsen i Uppsala län.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (objekt 5:29). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1994: Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län (del av objekt 446). Meddelandeserien 1994 nr 13.
- Martinsson, K. & Nitare, J. 1986: Bombmurklan, *Sarcosoma globosum*, en hotad svamp. Svensk Botanisk Tidskr. 80:169-184.
- Möller, H., 1977: Beskrivning till jordartskartan Enköping SO. Sveriges geologiska undersökning serie Ae nr 20. Karta i skala 1:50 000.
- Naturvårdsverket Rapport 4037. 1992. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv (del av objekt C 36). Naturvårdsverket.
- Stålhös, G., 1976: beskrivning till berggrundskartan Enköping SO. Sveriges geologiska undersökning serie Af nr 110. Karta i skala 1:50 000.
- Wetterin, M. 1996: Åtgärdsprogram för småsvalting. Naturvårdsverket.

Opubl. uppgifter från Gillis Aronsson, Johan Nitare och Karin Martinsson.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatsområdet
-

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning, med undantag för brukande av odlingsmarken,
2. uppföra byggnad, bredda väg eller anlägga väg, brygga, parkeringsplats eller annan anläggning med undantag för i skötselplanen angivna anläggningar och anordningar,
3. till-, på- eller ombygga förut befintlig byggnad eller annan anläggning, med undantag för byggnader eller andra anläggningar inom badplatsområdet som uppförs eller ändras för det rörliga friluftslivet, med tillstånd från länsstyrelsen,
4. dra fram mark- eller luftledning,
5. framföra motordrivet fordon utanför allmänna vägar, med undantag för erforderlig körning i samband med brandbekämpning, utkörning av virke eller vid tillsyn, underhåll och reparation av kraftledningar inklusive stolpar, transformatorhus, jordkablar och kraftcentraler,
6. anordna upplag,
7. göra ingrepp som innebär risk för förorening eller förändring i sjöarna såsom att använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, utsläppa avloppsvatten eller dylikt,
8. göra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken,
9. anbringa eller upplåta mark för tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av informations- och fridlysningstavlor om reservatet och fornlämningar eller vägvisningstavlor,
10. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet, med undantag för erforderliga åtgärder enligt skötselplan eller absolut nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
11. införa för trakten främmande växt och djurart/ras,
12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringsverksamhet eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon, med undantag för arrangemang och anläggningar som gynnar det rörliga friluftslivet och som finns reglerade i skötselplanen
13. jaga,

Dessutom gäller:

14. föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärd som är nödvändig för att kunna bruka och sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt.

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
-

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att åtgärder vidtas inom området som framgår av till detta beslut bifogad fastställd skötselplan.

- C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet
-

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar skall förbud gälla att:

15. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
16. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
17. gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, svampar, lavar eller på något annat sätt bortta eller skada växter eller växtdelar av något slag, med undantag för plockning av matsvamp, frukt och bär,
18. fånga, döda eller bortföra djur, föra bort ägg, rom eller bo eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
19. medföra hund eller annat husdjur vid badplatserna, inom övriga delar av området ska djur hållas kopplade,
20. göra ingrepp som innebär risk för förorening eller förändring i sjöarna,
21. elda, annat än på i ordningsställda platser enligt skötselplanen,
22. tälta,
23. ställa upp husvagn,
24. framföra motordrivet fordon eller snöskoter eller parkera annat än på därtill upplåtna vägar,
25. framföra motorbåt inom badplatsområdet,
26. förtöja eller förankra båt annat än på därtill anvisad plats.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

10 (12)

2001-10-05

Dnr: 231-3146-99

ÄRENDETS BEREDNING

Beslut om avsättande av naturreservatet Ekillaåsen fattades den 22 september 1970. Ekillaåsen är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Reservatet är ett Natura 2000 område, det har givits högsta klass i länets naturvårdsprogram och en del av området är även landskapsbildsskyddat (Lilla Ullevifjärden). Området innehåller några hotade arter.

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska Länsstyrelsen fastställa en skötselplan för varje naturreservat. Eftersom Ekillaåsen saknar en sådan plan utarbetade Länsstyrelsen ett förslag till skötselplan år 1994. Skötselplanen fastställdes dock ej pga bristande resurser. Länsstyrelsen avskrev ärendet från vidare handläggning år 1995. Under år 1999 återupptogs arbetet och Gillis Aronsson tog på uppdrag av Länsstyrelsen fram ett nytt förslag till skötselplan.

I samband med skötselplanearbetet har även ett nytt förslag till beslut tagits fram av Länsstyrelsen. I det nya beslutet har hänsyn framförallt tagits till en av de mest skyddsvärda arterna, småsvalting. Småsvaltingen är en vattenväxt och detta är anledningen till att reservatet har utvidgats med ett vattenområde.

Förslag till beslut och skötselplan har remitterats till mark- och sakägare, Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska Undersökning, Skogsvårdsstyrelsen, Lantmäterimyndigheten, nät- och kommunikationsaktörer samt intresseorganisationer och enskilda (se sändlista).

Synpunkter har inkommit från Naturvårdsverket, Lantmäteriet, Skogssällskapet, Lilla Ullfjärdens fiskevårdsförening och Entomologiska föreningen i Uppland. Deras synpunkter har till största delen implementerats.

Detta beslut gäller från den dag det vinner laga kraft.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga F eller G.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

11 (12)

2001-10-05

Dnr: 231-3146-99

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog styrelseledamöterna Ahlstedt, Denstedt-Stigzelius, Ekström, Hedberg, Hofring, Karlén, Klasson, Malmström, Nordlund och Pettersson samt tjänstgörande suppleant Eriksson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Ulf Henricsson, länsassessor Kerstin Lagerlöf, miljövårdsdirektör Leif Sandin, länsantikvarie Karl Johan Eklund, biträdande länsarkitekt Mats Hellberg, länsexpert naturvård Jan Lundqvist samt naturvårdshandläggare Maria Forslund, föredragande.

Ann-Cathrine Haglund

Maria Forslund

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1: 40 000
- C. Reservatskarta, skala 1: 10 000
- D. Skötselområdeskarta, skala 1: 5 000
- E. Skötselkarta, skala 1:5 000
- F. Hur man överklagar (inom 3 veckor från delgivning)
- G. Hur man överklagar (inom 3 veckor från tillkännagivandet)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

12 (12)

2001-10-05

Dnr: 231-3146-99

SÄNDLISTA

Besvärshänvisning F

Håbo kommun, 746 80 BÅLSTA (REK+MB)

Vägverket, Region Mälardalen, Kontor Uppsala, Box 1214, 751 42 UPPSALA (REK+MB)

Övergrunds Fiskevårdsförening, 746 32 BÅLSTA (REK+MB)

Lilla Ullfjärdens fiskevårdsförening, 746 34 BÅLSTA
(REK+MB)

Båtsektionen, Lilla Ullfjärdens fiskevårdsförening, 746 35 BÅLSTA (REK+MB)

Fortifikationsverket, Mellersta förvaltningsavdelningen, 631 89 ESKILSTUNA (REK+MB)

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM (DK)

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län, Portalgatan 2 B, 754 23 UPPSALA (DK)

Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavd., Landskapsenheten, Box 5405, 114 84
STOCKHOLM (DK)

Besvärshänvisning G

Livgardesgruppen, Box 27803, 115 93 STOCKHOLM

Skogssällskapets Förvaltnings AB, Kungsängsv. 21, 753 23 UPPSALA

Banverket, Östra regionen, Box 1070, 172 21 SUNDBYBERG

Skanova Networks AB, Box 621, 751 26 UPPSALA

Vattenfall Sveanät AB, Box 285, 751 05 UPPSALA

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA

Lantmäterimyndigheten i Uppsala län, Box 896, 751 09 UPPSALA

Bergsstaten, Slaggatan 13, 791 71 FALUN

Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 UPPSALA

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, 752 58 UPPSALA

Upplands Ornitologiska Förening, 752 58 UPPSALA

Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Entomologiska avd. Box 561, 751 22 UPPSALA

Uppsala Svampklubb, 752 40 UPPSALA

Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala Universitet, Villavägen 14, 752 36 UPPSALA

Institutionen för Naturvårdsbiologi, SLU, Bäcklösavägen 10, 750 07 UPPSALA

Håbo härads hembygdsförening, 746 31 BÅLSTA

Anders Jacobson, Inst. För systematisk botanik, Lunds Universitet, Ö. Vallgatan 18-20, 223
61 LUND

Kulturmiljöenheten

Planenheten

Rättsenheten

Näringsliv- och landsbygdsenheten

Landshövdingen

Akten

Förvaltarpärm/MF

25 ex till arkivet

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge naturvårdsförvaltaren anvisningar om bevarande av naturreservatets och samrådsområdets naturvetenskapliga värden. Planens mål och riktlinjer är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, ca 10 år. Skötselplanen skall således med bevarat syfte och mål kontinuerligt kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen skall underställas Länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

Planen fastställdes år 2000.

SYFTET MED BEVARANDE OCH SKÖTSEL

Syftet med reservatet är att:

- bevara biologisk mångfald genom att vårda, återskapa och bevara värdefulla naturmiljöer, särskilt åsskogen och strandmiljön samt arter knutna till miljöerna;
- tillgodose behov av områden för friluftslivet;
- bevara en till stor del orörd rullstensås;
- bevara området för framtida forskning och undervisning.

Skötseln av naturreservatet skall leda till:

att, en rullstensås och dess närmaste omgivningar med värden för naturvården och friluftslivet bevaras för framtiden samt det djur, växt och svampliv som finns inom området skyddas och sköts enligt skötselplanen,
att, i den mån det inte strider mot bevarandeintressena, allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området befrämjas och underlättas, framförallt inom den stora badplatsen vid Kvarnviken.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Administrativa data, naturförhållanden, historisk och nuvarande markanvändning, intressen för allmänheten samt referenser beskrivs i beslutet.

BESKRIVNINGAR AV OCH SKÖTSELBESTÄMMELSER FÖR DELOMRÅDEN

Övergripande mål

Att bevara en till stor del orörd rullstensås för framtida naturupplevelse, forskning, undervisning samt att inom badplatsområdet genom lämpliga åtgärder främja bad och annat rörligt friluftsliv. Åsen och dess närmsta omgivning med värden för naturvärden samt det djur-, växt- och svampliv som finns inom området ska skyddas och skötas. Vid avverkning och utkörning av virke ska markskador förhindras, genom att utkörning av virke enbart får ske när marken är tjälad och väl snötäckt.

Beskrivning, skötselmål och föreskrifter för skötsel

Skötselområde A, ca 2,7 ha

Beskrivning: Jordbruksmark.

Mål: Aktivt jordbruk.

Åtgärder: Fortsatt jordbruk.

Skötselområde B, ca 2,1 ha

Beskrivning: Igenväxande före detta hagmark med dels öppna gräsytor och dels trädbevuxna partier med bland annat tall, gran och björk.

Mål: Halvöppen blandskog med spridda, öppna gräsytor. Trädskiktet ska vara glest och bestå av äldre, vidkroniga tallar, björkar, sälgar, rönnar med flera trädslag, dock ej gran. I buskskiktet kan glest stående enbuskar, hagtorn, slån och nypon ingå.

Åtgärder: Røj och gallra bort underväxande träd och buskar och ge plats för större tallar och lövträd som kan utvecklas till vidkroniga äldre träd. All gran tas bort. Välutvecklade buskar lämnas.

I de halvöppna gräsmarkspartierna röjs buskar och småträd som börjat kolonisera området. Eventuellt bör man slå de öppna gräsytorerna. Gräset ska i så fall avlägsnas eller brännas.

Det lilla området i nordväst lämnas för fri utveckling. I det större området lämnas vegetationen i slänten mot väg 545 som en skyddsbarriär.

Skötselområde C, ca 2,0 ha

- Beskrivning:** Medelåldrig, mossig granskog med inslag av tall, mer sparsamt björk. Bestånden har gallrats under 1990-talet.
- Mål:** Bevara växtplats för bombmurkla. Äldre, lågörtssrik granskog utan buskskikt, men rik på skogsmossor och barrförna.
- Åtgärder:** Tills vidare fri utveckling med undantag för upparbetning av vindfällan. Vid omfattande stormfällning ska samråd ske med länsstyrelsen. Döda stående granar ska stå kvar eftersom bombmurklan kan växa i barrförna under dessa. Kontinuerlig slyröjning vid myrstackar.

Skötselområde D, ca 4,7 ha

- Beskrivning:** Strandnära smal albård med inslag av björk, knäkepil och hägg. Mindre siktgator finns mellan Dängdösudden och Döparviken samt nordväst om Kvarnviken. Området omfattar även den öppna vattenmassan. På vissa sträckor längs stranden i Stora Ullfjärden växer småsvalting.
- Mål:** Smal bård av äldre klibbal omväxlande med mindre siktgator. Bevara växtplats för småsvalting där den växer.
- Åtgärder:** Befintliga siktgator kan röjas. Albården får inte öppnas upp på ett sådant sätt att nya badplatser skapas. Den känsliga undervattensvegetationen tål inte det slitage som uppstår vid strandpartier som utnyttjas för bad. I övrigt åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för småsvalting.

Skötselområde E, ca 9,7 ha

- Beskrivning:** Barrblandskog med tall, gran och björk. Huvudsakligen medelåldrig skog, men flera tallöverståndare finns spridda i området.
- Mål:** Skogsområde anpassat till friluftslivet. Flerskiktad, gles och luckig barrblandskog rik på äldre träd av bland annat tall, gran och björk.
- Åtgärder:** Rövning av sly ska ske regelbundet för att skapa en promenadvänlig, gles skog. För att skapa/behålla ett flerskiktat bestånd huggs träd i olika åldrar. Flera tallöverståndare ska lämnas som evighetsträd, speciellt sådana som står solexponerat. Vindfällan kan upparbetas, medan döda, stående träd ska stå kvar såvida inte påtaglig säkerhetsrisk föreligger. Vid omfattande stormfällning ska samråd ske med länsstyrelsen. Synliga forn-lämningar röjs fria. Kontinuerlig slyröjning vid myrstackar.

Skötselområde F, ca 2,8 ha

- Beskrivning:** Äldre tallskog med inslag av gran och björk. Tät underväxt av tall förekommer.
- Mål:** Skogsområde anpassat till friluftslivet. Mycket gammal tallskog med viss skiktning i beståndet.
- Åtgärder:** Regelbunden röjning av sly, främst rönn, men viss röjning av tall ska också ske. Försiktig plockhuggning sker av de äldre tallarna för att få en glesare skog samtidigt som en ny succession av tall gynnas. De flesta tallar ska dock lämnas som evighetsträd. Vindfällen samt döda, stående träd ska stå kvar, såvida inte påtaglig säkerhetsrisk föreligger. Vid omfattande stormfällning ska samråd ske med länsstyrelsen. Synliga fornlämningar röjs fria. Kontinuerlig slyröjning vid myrstackar.

Skötselområde G, ca 0,7 ha

- Beskrivning:** Öppna ytor, bland annat parkeringsplats.
- Mål:** Parkeringsytor.
- Åtgärder:** Normal skötsel och underhåll. Granridån mellan parkeringsplatsen och badplatsen ska bibehållas på ett sådant sätt att områdena hålls väl åtskilda från varandra.

Skötselområde H, ca 2,0 ha

- Beskrivning:** Öppna strandnära ytor. På öppna ytor i östra delen av reservatet har slitaget ökat under 1990-talet, bland annat på grund av ökad tillgänglighet för motorfordon.
- Mål:** Badplatsområde med enstaka buskar och träd samt små gräsbevuxna ytor.
- Åtgärder:** Normal skötsel och städning. För att minska slitaget från fordon i den östra delen skall vägbommen strax öster om den lilla parkeringsplatsen vara stängd för allmänheten. Ett visst slitage är dock acceptabelt, eftersom habitatet solexponerade sandytor med gles vegetation hyser en specifik insektsfauna som bör ges plats, bland annat gaddsteklar.

Bränder

Uppkomna bränder skall släckas.

Vägar

De enskilda och allmänna vägarna inom reservatsområdet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till vägarna får utföras.

Jakt

Jakt är inte tillåtet.

Fiske

Fiskevattnen i Stora Ullfjärden arrenderas av Övergrunds Fiskevårdsförening. Lilla Ullfjärden arrenderas av Lilla Ullfjärdens fiskevårdsförening.

FRILUFTSLIV OCH TURISM

Övergripande mål

Anordningarna skall göra området attraktivt för bad och det rörliga friluftslivet.

Information och anläggningar

Informationstavlor ska vara uppsatta i och vid reservatet. Viktiga platser är parkeringarna och badplatserna. Äldre, slitna tavlor ska kontinuerligt bytas ut. Skyltar i reservatet ska innehålla information om småsvaltingen, samt uppmärksamma de badande på att de bör undvika att röra sig inom växtområdet. Det bör även sättas upp skyltar vid badplatserna om att det är förbjudet att ha hundar där. Information kan även ske på andra sätt, till exempel genom annonser i ortens annonsblad.

När man åker in i reservatet ska man mötas av information som talar om att man kommer in i Ekillaåsens naturreservat, att parkering och bad är till vänster och att parkering för handikappade är 0,3 km till höger. Vid den mindre parkeringen ska det framgå att parkeringen enbart är till rörelsehindrade.

På vägarna ska en hastighetsbegränsning till 30 km/h gälla. Direkt efter den mindre parkeringsplatsen på vägen mot Djupvik skall det finnas en bom som ska vara låst. Parkeringsplatsen på denna väg är endast till för handikappade samt för förvaltare av reservatet. Nyckel till bommen ska gå att låna hos Håbo kommun eller Länsstyrelsen. Vid nerfarten till denna väg ska det stå att det är infart enbart för rörelsehindrade. Om nödvändigt kan även en bom placeras vid nerfarten till denna väg.

Stigen som går genom skötselområde E skall blockeras där den börjar uppe vid stora parkeringen. Detta kan eventuellt göras med något stenblock och syftar till att hålla bilister borta från stigen.

Förvaltaren ska tillse att de befintliga anordningarna ska underhållas, sopor ska tömmas, renhållning skötas, stigar hålls öppna, osv. På Dängdösudden, vid kiosken samt på halvön mellan Döpareviken och Djupvik ska det finnas iordningställda eldstäder. Dessa ska kontinuerligt försörjas med ved av förvaltaren. Utanför

badplatsområdet och P-platserna ska inga övriga anordningar finnas förutom soptunnor.

Gränsmarkeringen ska följa svensk standard, SIS 03 15 22. Utmärkningen av gränsen, bör ses över ca vart femte år. Vid behov ska de upprustas och kompletteras. Det bör även finnas någon form av utmärkning nere längs vattnet även om reservatsgränsen går ute i vattnet, eventuellt i samband med information om ankringsförbud eller annan information.

DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Länsstyrelsen bör dokumentera förändringar inom reservatet, t ex förändrad hävd, naturliga förändringar, slitage och utförda åtgärder. Dokumentationen bör helst ske både med anteckningar och foton. Det är särskilt viktigt med dokumentering före och efter utförda skötselåtgärder.

Dokumentation och uppföljning av arterna bombmurkla och småsvalting ska göras i reservatet, med prioritering på arternas förekomstfrekvens. Undersökningar enligt åtgärdsprogrammet för småsvalting ska tillåtas efter samråd med länsstyrelsen.

SAMMANFATTNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Prioritet 1

Underhåll och tillsyn av anordningar i anslutning till bl. a.

badplatserna.....	kontinuerligt under sommarhalvåret
Städning av skräp och skrot i reservatet.....	minst 2 gånger per år
Översyn och underhåll av gränsmarkeringen.....	ca vart 5:e år
Underhåll och byte av äldre, slitna tavlor.....	kontinuerligt
Jordbruksdrift.....	årligen
Uppsättning av ny vägbom och skylt.....	ca 1 dagsverke första året

Prioritet 2

Röjning och gallring i skötselområde B.....	ca 15 dagsverken
Slätter i skötselområde B.....	årligen vid behov
Röjning av sly och tall skötselområde F.....	ca 5 dagsverken

Prioritet 3

Röjning av siktgator i skötselområde D.....	ca 2 dagsverken
Röjning av sly skötselområde E.....	ca 15 dagsverken
Underhåll av parkeringsplatser och vägar.....	vid behov

FINANSIERING AV SKÖTSELINSATSER

Den löpande naturvårdsförvaltningen bekostas av naturvårdsförvaltaren. Utmärkning av reservatsgränser och skyltning av reservatet bekostas av staten och utförs i samråd med förvaltaren.

BILAGA B

Tillhör Länsstyrelsens
i Uppsala län beslut
2001-10-05

dnr. 231-3146-99

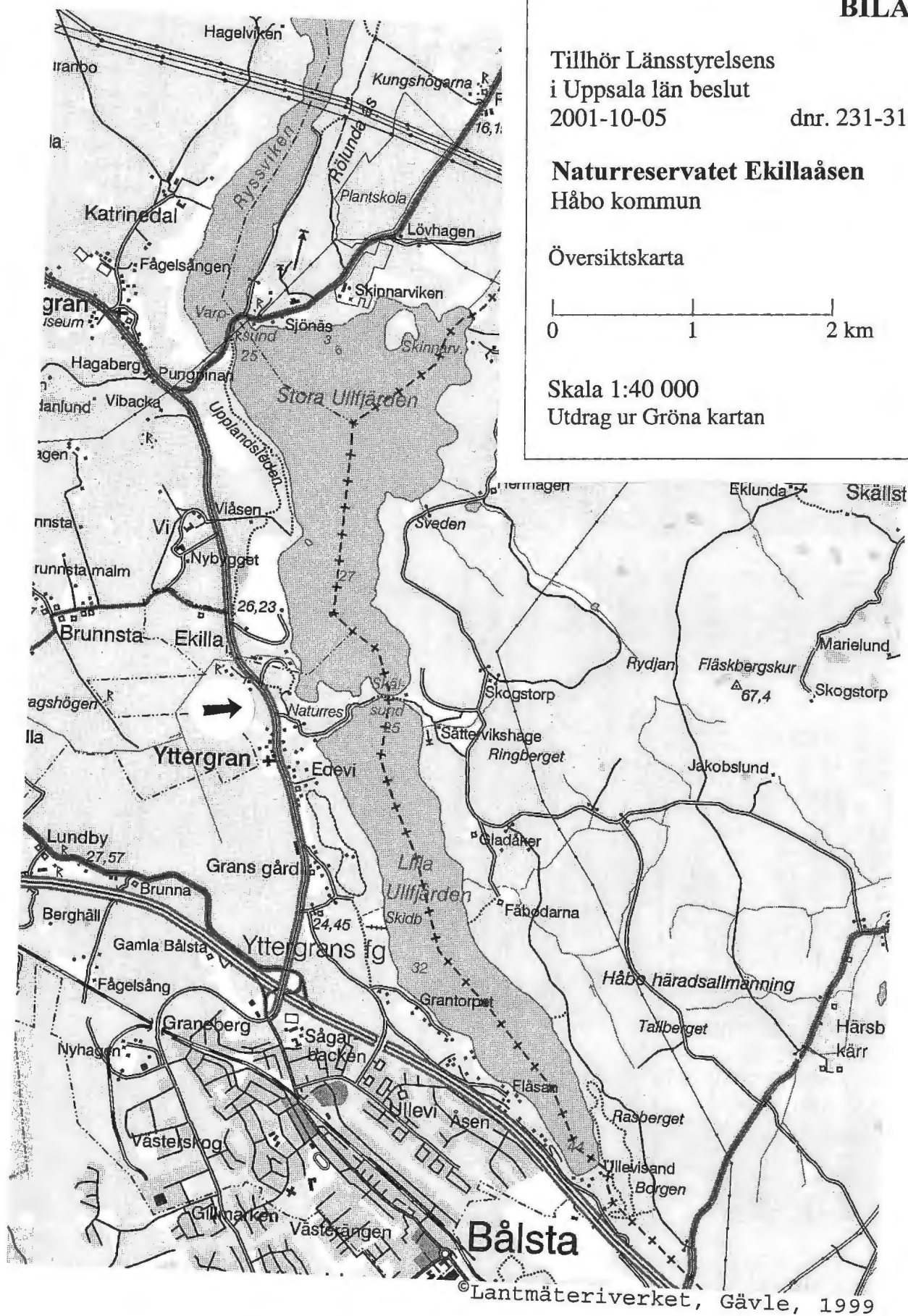
Naturreservatet Ekillaåsen Håbo kommun

Översiktskarta

0 1 2 km

Skala 1:40 000

Utdrag ur Gröna kartan

©Lantmäteriverket, Gävle, 1999

Tillhör Länsstyrelsens
i Uppsala län beslut
2001-10-05 dnr. 231-3146-99

Naturreseptatet Ekillaåsen Enköpings kommun

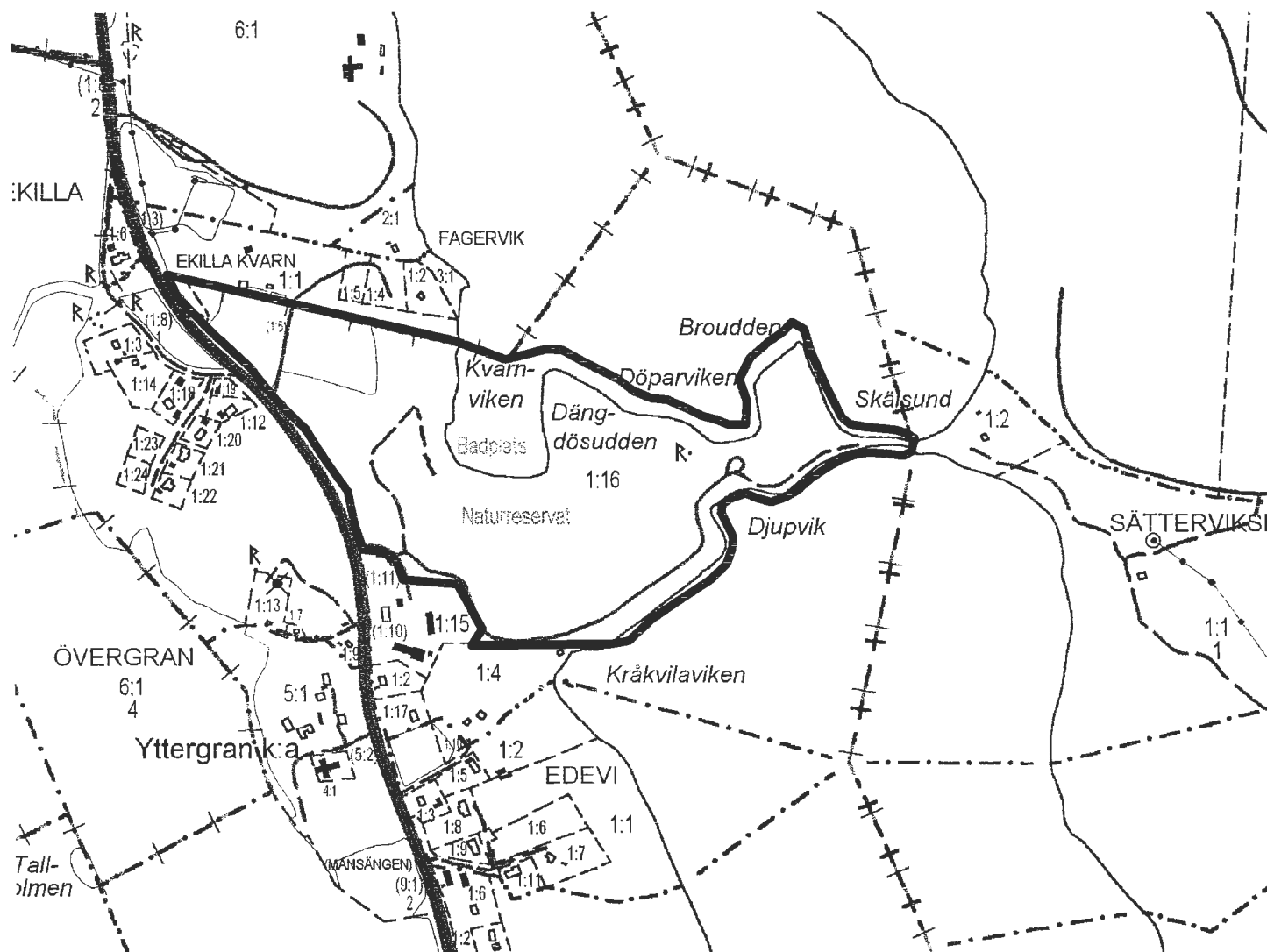
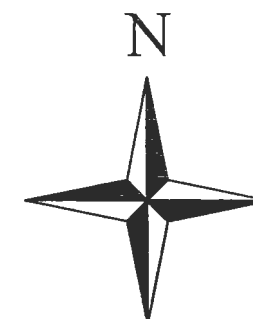
Reservatskarta

Reservatsgräns

0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 kilometer

Skala 1:10 000

Utdrag ur ekonomisk karta 117 29

BILAGA D

Tillhör Länsstyrelsens
i Uppsala län beslut
2001-10-05

dnr. 231-3146-99

Naturreservatet Ekillaåsen
Håbo kommun

Skötselområdeskarta

Skötselområde

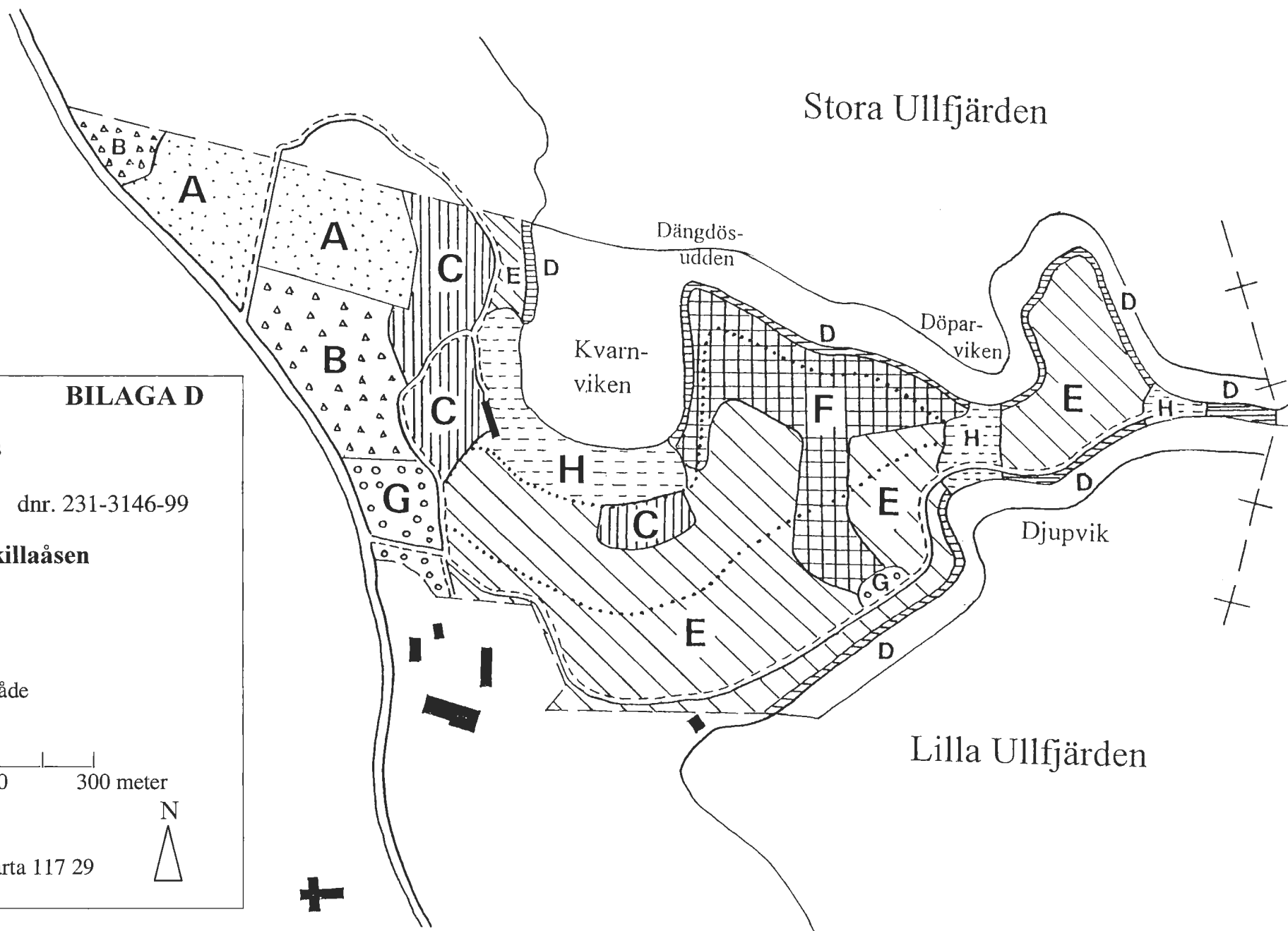
0 100 200 300 meter

Skala 1:5 000

Utdrag ur ekonomisk karta 117 29

Yttergran

BILAGA E

Tillhör Länsstyrelsens
i Uppsala län beslut
2001-10-05 dnr. 231-3146-99

Naturreservatet Ekillaåsen
Håbo kommun

Skötselkarta

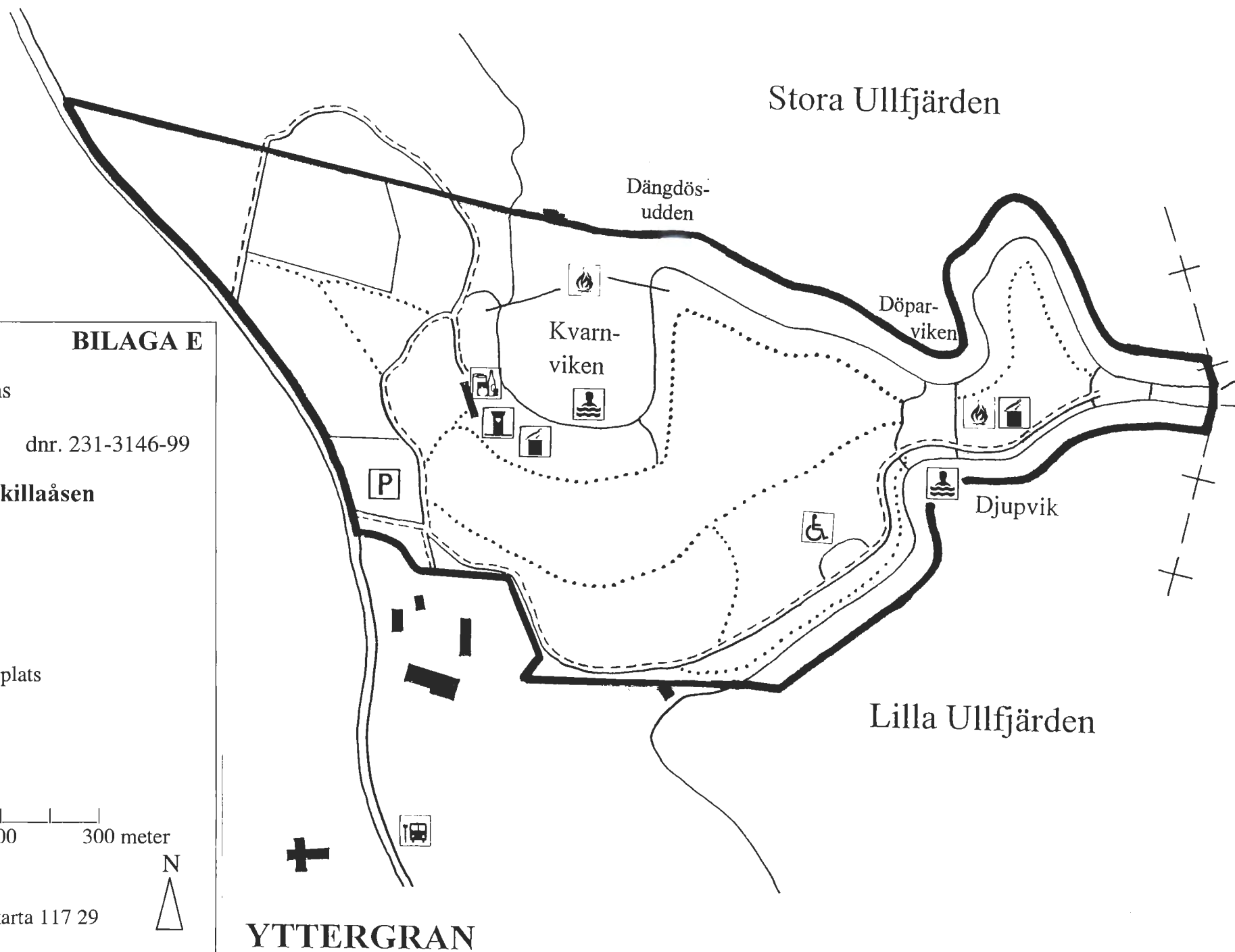
..... Stig

P Parkeringsplats

Kiosk

0 100 200 300 meter

Skala 1:5 000
Utdrag ur ekonomisk karta 117 29

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen, miljödepartementet.

Det gör Ni genom att i ett brev till regeringen

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer) och
- redogöra för dels varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Brevet skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av sidfoten på första sidan av beslutet.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Om något är oklart, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen, miljödepartementet.

Det gör Ni genom att i ett brev till regeringen

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer) och
- redogöra för dels varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Brevet skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av sidfoten på första sidan av beslutet.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev **inom tre veckor** från den dag beslutet senast tillkännagavs, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Om något är oklart, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.